

Ба Шурои диссертатсионии
6D.КОА-003-и назди Донишгоҳи
миллии Тоҷикистон (734025, ш.
Душанбе, к. Буни Ҳисорак,
шаҳраки донишҷӯён, бинои
таълимии 7)

Тақриз

**ба автореферати диссертатсияи Ҳанифаи Эмомӣ Азимзода, дар
мавзуи “Ташаккули низоми буҷетикунони барномавию ҳадафманди
рушди бахши саноат”, барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои
иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.07 – молия, муомилоти пулӣ ва қарз**

Яке аз масъалаҳои мубрами иқтисодиёти муосир самаранокии
буҷетикунонӣ ва банақшагирии буҷет, инчунин дуруст ба роҳ мондани
хароҷоти буҷетӣ доир ба амалӣ шудани буҷети бахшҳову соҳаҳо,
алалхусус соҳаи саноат маҳсуб меёбад. Дар як вақт Ҷумҳурии
Тоҷикистон дар марҳилаҳои ибтидоии амалигардонии ҳадафи чоруми
кишвар – саноатикунони босуръат қарор дорад. Аз ин лиҳоз, мавзуи
интихобнамудаи муҳаққиқ бешубҳа мубрам арзёбӣ мегардад.

Дар боби аввал “Асосҳои назариявию методологии буҷетикунони
барномавию ҳадафманд дар пояи равишҳои лоиҳавӣ” (саҳ. 13-23.)
вобаста ба асосҳои назариявию методологии буҷетикунони
барномавию ҳадафмандӣ дар пояи равишҳои лоиҳавӣ, ҷанбаҳои
назариявии татбиқи усули ҳадафманди барномавӣ ҷиҳати ташаккули
буҷет, принципҳои ва шароитҳои асосии татбиқи буҷетикунони
барномавию ҳадафманд, таҷрибаи ҷаҳонии буҷетикунони барномавию
лоиҳавӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифта шуда, дарҷ мегардад, ки
равандҳои иқтисодӣ бо печодагиҳои ҷаҳонишавӣ ва афзалдонии
равандҳои гуногуни идоракунии дар бахшҳои иқтисодӣ, аз ҷумла идораи
бахшҳои саноат, идораи дурусту ба талаботҳои муосир ҷавобгӯи молияи
он, мутобиқшавии маҳсулот ба бозорҳо бархурд мекунад, ки ин раванд
дар заминаи рушд кардани ҳеш дуруст ба роҳ мондани равандҳои
молияву буҷетикунониро ба вучуд меоварад. Ҳамчунин, ба маврид қайд
карда шудааст, ки барои самаранок татбиқ гардидани принципҳои
асосии буҷетикунонӣ фароҳам овардани шароитҳои ҳосе амри зарурӣ
мебошад, ки асоси онҳо аз инҳо иборатанд:

- Фароҳам овардани ҷаззобияти фазои сармоягузорӣ дар кишвар;
- Фароҳам овардани муҳити мусоиди рақобатӣ дар кишвар;

- Фароҳам овардани шароит барои густариши фановариҳои рақамӣ ва инноватсионӣ (саҳ. 21).

Боби дуюми рисола ба **“Таҳлили ҳолат ва тамоюли буҷетикунони ҳадафманди рушди бахши саноат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”** бахшида шуда, вазъи муосири механизми буҷетикунони ҳадафманди рушди саноат дар кишвар, баҳогузори самаранокии буҷетикунони рушди саноат дар он, ҳолибияти сармоягузори бахши саноат ҳамчун заминаи буҷетикунони ҳадафманди рушди он мавриди таҳлил ва баррасӣ қарор дода шудааст.

Дар рисола дуруст, қайд карда шудааст, ки бояд ҳалби сармояҳо ва раванди ҳалби онҳо вусъатнок гардонида шавад, ки пеш аз ҳама талаби баланд бардоштани ҳолибият ё худ ҳаззобияти муҳити сармоягузорӣ дар бахшҳои саноати кишварро тақозо мекунад. Ҳамчунин, таҳлили ҳаззобияти сармоягузорӣ ба намудҳои фаъолияти корхонаҳои кишвар гузаронида шуда, сармоягузориҳо ба бахши саноти кишвар ва татбиқи онҳо дар барномаҳои ҳадафманди лоиҳавӣ мавриди таҳқиқот қарор дода шудаанд, ки қобили дастгирӣ. Муаллиф ҳолибияти сармоягузори корхонаҳои саноатиро дар асоси нишондиҳандаи “интегралӣ” баҳогузорӣ карда, формулаи амалиардонии онро низ пешниҳод намудааст (саҳ. 32).

Дар боби сеюм **“Самтҳои афзалиятноки буҷетикунони барномавӣ ҳадафманди бахши саноат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”** коркард ва татбиқи лоиҳаҳои омӯзишии буҷетикунони ҳадафманди рушди бахши саноат пешниҳод гардида, хусусиятҳои татбиқи буҷетикунони ҳадафманди рушди бахши саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити иқтисоди рақамӣ ва рушди инноватсионӣ ироа мегардад.

Муаллиф дар асоси таҳлилу баррасӣ қарор додани ҷанбаҳои омилҳои, ки дар шароити рақамикунӣ дар раванди буҷетикунӣ муассиранд ва дар ҷараёни коркард ва татбиқи рақамикунӣ раванди барномавӣ ҳадафманди корхонаҳои саноатӣ ба инобат гирифтани ва коркарди нишондиҳандаҳои онҳо тавассути таъминоти барномавии соҳаи мазкурро тасниф карда аст, ки қобили дастгирӣ (саҳ. 37).

Дар барои муваффақиятҳои таҳқиқотӣ як қатор тавсияҳои манзури муаллиф кардан мумкин аст, ки ба эътибор гирифтани онҳо сатҳи сифати таҳқиқотро боз ҳам ғанӣ гардонида метавонанд.

1 Дар боби аввал муаллиф барои самаранок татбиқи гардидани принципҳои асосии буҷетикунӣ фароҳам овардани се шароитро амри

зарурӣ меҳисобад, (саҳ 21) вале чӣ тавр ба ин ҳадафҳо ноил гаштанро пешниҳод накардааст.

2. Муаллиф дар боби 2 муодилаи регрессияи маҷмӯиро таҳия карда, аммо тавсифи онро наовардааст.

Дар маҷмӯъ, метавон ибраз намуд, ки эродҳои гирифташуда тавсифи машваратӣ дошта, арзиши илмию амалии таҳқиқотро кам намеkunанд. Таҳқиқоти диссертатсионии Ҳанифаи Э. А. таҳқиқоти баанҷомрасида ба ҳисоб рафта, дар сатҳи баланди илмӣ-назариявӣ ва методӣ-амалӣ иҷро гардида аст. Тартиби таҳқиқоти илмӣ ба талаботи б. 31, 33, 34, 35 “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ” (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти рақами 267) ҷавобгӯ буда, муаллифи он Ҳанифаи Э. А. сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.07 – Молия, муомилоти пулӣ ва қарз мебошад.

Муқарриз:

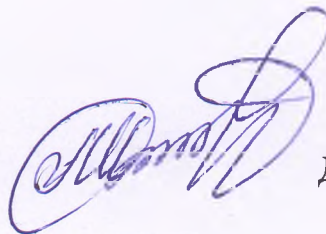
д.и.и., профессор, мудири

кафедраи идоракунии

молияи давлатӣ ва иқтисоди рақамии

Академияи идоракунии давлатии

назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

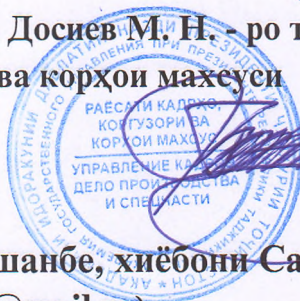

Досиев М. Н.

Имзои д.и.и., профессор, Досиев М. Н. - ро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси

АИДНПЧТ

Зоирхонзода Ф. З.

(Суроға: 734055, ш. Душанбе, х.иёбони Саид Носир -33 Тел: (+992) 918-11-96-48, E-mail: dostiev68@mail.ru)

03.05.2025